

Kronik

Kulturkalender

Kulturkalenderen, der udkommer som del af Diamanten, giver et samlet overblik over sæsonens udstillinger, koncerter, foredrag og arrangementer. Det samme gør den elektroniske kulturkalender, som findes via adressen <www.kb.dk>

Bøger og bibliotek

Sjældent Beethoven-manus restaureret

Der var tale om et betydeligt skattefund, da en samtidig manuskriptversion af Ludwig van Beethovens store vokalværk *Grosse Messe* i Det Kongelige Biblioteks arkiv viste sig at være autoriseret og tilrettet af Beethoven selv. Manuskriptet blev fundet i en temmelig miserabel tilstand,

men er blevet restaureret og nyindbundet i et udstyr, der også på dette område giver det en plads blandt bibliotekets klenodier.

I 1996-98 lokaliserede den tyske Beethovenforsker, dr. Norbert Gertsch, et Beethoven-manuskript, som man havde troet var gået tabt siden dets tilblivelse i 1824, i en særstilling i Musiksamlingen, der erhvervedes af Det Kongelige Bibliotek i 1955.

Mærkværdigvis blev den tyske forskers observationer ikke omtalt for andre i biblioteket, og det var først, da fhv. førstebibliotekar for Musik- og Teaterafdelingen, professor Niels Krabbe i 2013 faldt over en afhandling af Norbert Gertschs om værket, at betydningen af fundet blev klart.

Bindet har nu fået skindryg og skindforkant i sort oaseged, og som overtræk er anvendt et stykke bøttepapir bemalet med akrylfarve i rød, grå og sort. Titlen er blevet trykt i guld på bindets ryg.

Beethovens manuskript inden restaureringen

Beethoven har angiveligt selv foretaget ca. 300 rettelser og ændringer både med blyant og blæk i forhold til det oprindelige manuskript, som han arbejdede på fra 1819-1823.

Med denne nye indbinding har afskriften af Beethovens store værk indtaget en plads blandt Det Kongelige Biblioteks klenodier. Manuskriptet bidrager til at nuancere komponistens arbejde med værket og er selvfølgelig særlig interessant, fordi man kan se rettelser og tilføjelser i Beethovens helt egen håndskrift.

SIBMAS Teaterkonference

Société Internationale des Bibliothèques, des Musées et des Archives de documentation des Arts du Spectacle!

I den sidste uge af maj 2016 blev der afholdt SIBMAS-konference på Det Kongelige Bibliotek med ca. 100 deltagende teaterdokumentarister fra hele verden.

Konferencen foregik i alle Diamantens mødelokaler og blev suppleret med teaterperformances i Bibliotekshaven. Konferencen var arrangeret af lederen af Dramatisk Bibliotek, forskningsbibliotekar Alette Scavenius.

Danmarks Kunstbibliotek bliver en del af Det Kongelige Bibliotek

Med virkning fra 1. januar 2017 bliver Danmarks Kunstbibliotek sammenlagt med Det Kongelige Bibliotek. Danmarks Kunstbibliotek indtræder som en afdeling i Nationalbiblioteket, men kan fortsat findes i Charlottenborg på adressen Nyhavn 2.

Nuværende konstitueret direktør for Kunstbiblioteket, Steen Søndergaard Thomsen, indtræder samtidig som afdelingsleder i Nationalbiblioteket med ansvar for Kunstbibliotekets kerneopgaver.

Danmarks Kunstbibliotek bliver fra 1. januar 2017 en del af Det Kongelige Bibliotek men bor fortsat på Charlottenborg. Foto: Wikimedia Commons.

Gyldendal-prisen til KB-forsker

Søren Gyldendal-prisen blev i år tildelt en af bibliotekets, domicilerede forskere, cand.mag. Morten Møller, for hans bøger om den danske venstrefløjs historie – biografierne om hhv. Mogens Fog og Børge Houmann (*Hvem er Nielsen?*) og endelig Ellen & Adam, som skildrer et ungt dansk-norsk pars vej dybt ind i Sovjetunionen i 1930'erne.

Det Kongelige Bibliotek på nettet

Søg i REX på andre alfabeter

Ved genbrug af poster fra den internationale database *WorldCat* er det nu blevet muligt dels at vise ikke-latinske alfabeter, dels også at søge på disse i REX.

Tiltaget har været muligt via et samarbejde mellem biblioteket og Københavns Universitets Institut for Tværkulturelle og Regionale Studier – og ser helt konkret således ud:

The screenshot shows the REX search interface. At the top, there is a logo for REX and navigation buttons for 'Language', 'Ny låner', and 'Log ind'. Below this, there are tabs for 'Alle materialer', 'Online materialer', and 'Fysiske materialer'. The search bar contains the text 'Чернобыльская молитва'. Below the search bar, there is a dropdown menu for 'Institutioner og samlinger' and buttons for 'Avanceret søgning' and 'Ny søgning'. The results section shows '16 resultater' and a list of search options including 'rss', 'Gem søgningen', and 'Tilføj side til favoritter'. The first result is a book titled 'Чернобыльская молитва, хроника будущего' by Svetlana Aleksievich, with the ISBN 9785969114609. There are buttons for 'Bestil & placering', 'Detaljer', and 'Om samme emne'.

Udstillinger

Skatte i Det Kongelige Bibliotek

Højdepunkter fra 1400 års kulturhistorie
Montanasalen

13. februar 2016 – 31. december 2017

I februar 2016 genåbnede *Skatte i Det Kongelige Bibliotek* – en udstilling med de fineste, smukkeste, vigtigste og mest værdifulde af Det Kongelige Biblioteks klenodier i ny, tematiseret opbygning.

Fra de ældste håndskrifter til den støt stigende strøm af digital kulturarv på internettet: Gå på opdagelse i perler fra samlingerne indenfor naturvidenskab, filosofi, kortlægning, musik med meget mere – eller zoom ind på en række fremtrædende danskere og læs med i Søren Kierkegaards brev til sin forlovede, Karen Blixens eget manuskript eller H.C. Andersens dagbog. Næsten 70 klenodier fra bibliotekets samlinger er udstillet i *Skatte i Det Kongelige Bibliotek*.

Temaer

I den nye opbygning af udstillingen er værkerne inddelt i en række temaområder:

- **Kortlægning og kolonisering**
Bl.a. Jørgen Brønlands dagbog med de sidste optegnelser, inden han som den sidste omkom på *Danmarks-ekspeditionen* til Nordøstgrønland i 1907, og Carsten Niebuhrs stambog 1765-1773.
- **Historieskrivning**
Bl.a. det såkaldte *Angersfragment*, som består af fire blade fra Saxos eget arbejdsseksemplar af hans *Danmarks-historie*, og samlingernes ældste håndskrift: Gregor af Tours' *Frankerkronike* fra 600-tallet.

- **Krig og kamp**
Bl.a. en uvurderlig kilde til middelalderens fægtekunst i Hans Thalhofers håndskrift fra 1459 og Frederik 2.s hemmelige 'krigsbog' fra 1578.
- **Religion og filosofi**
Bl.a. en 8 meter lang Dunhang-rulle med filosofisk indisk tekst fra 800-900-tallets Kina, Maimonides' smukke hebræiske håndskrift *Vejledning for rådvilde* og en række værker af Kierkegaard.
- **Litteratur og dramatik**
Bl.a. det første udkast til nobelprisvinderen Johannes V. Jensens berømte roman *Kongens Fald* og en række papirer fra H.C. Andersen og Karen Blixen.
- **Musik**
Bl.a. et originalmanuskript fra Johann Sebastian Bachs hånd samt en række papirer fra komponisten Carl Nielsen.
- **Naturvidenskab**
Bl.a. de originale illustrationer til det berømte *Flora Danica*-værk og en række papirer fra den betydningsfulde danske astronom Tycho Brahe.
- **Fotografi**
Bl.a. værker af Olafur Eliasson, Jacob Holdt og Pia Arke.
- **Breve**
Et udvalg af bibliotekets 2 millioner breve (!) fra bl.a. Mahatma Gandhi, Henry Miller og W.A. Mozart.
- **Billedkunst**
Bl.a. smukt dekorerede kuverter af Henri Matisse og fremragende træsnit af den danske grafiker Melchior Lorck fra Tyrkiet i 1500-tallet.

Fra den nyåbnede skatteudstilling, som kan ses i Montanasalen året ud – og 2017 med!

Bladtegnermuseet

Den lyse illustratør: Ida Gantriis

8. december 2015 – 7. februar 2016

Ida Gantriis (f. 1948) er vokset op med bladtegningsfamilie. Hendes far, Henning Gantriis, er manden bag den populære serie *Livets gang i Lidenlund* – en daglig stribe om en lille nordjysk provinsby og dens store og små genvordigheder, der i årtier gik sin egen sejrsgang i *Politiken*. Ida

Gantriis skabte siden, sammen med Ida From, sin egen meget populære tegneserie over de kgl. prinsers liv og leben, som bragtes i ugebladet *Alt for Damerne*, men det blev i ugebladet *Hjemmet*, at Gantriis junior fik sin base, og hvortil hun leverede tusinder af illustrationer.

Skuespilleren der tegnede: Valdemar Møller

16. februar 2016 – 30. april 2016

Valdemar Møller (1885-1947) var egentlig uddannet kongelig skuespiller med debut i 1905, og han virkede da også på teatret på Kongens Nytorv frem til sin død 42 år senere. Møller havde dog flere

kreative talenter end blot skuespillet, og han tegnede sideløbende med skuespilkarrieren, bl.a. i de satiriske skrifter *Klods-Hans* og *Svikmøllen*, inden han i 1920 ansattes på det tegneglade dagblad *Politiken*,

til hvilket han tegnede resten af livet. Myreflittig og omkringfarende formåede han at klare det hele: Når han ikke selv stod på scenen i Det Kongelige Teaters skiftende forestillinger, tegnede han sine agerende kolleger, og samtidig leverede

han alt, hvad *Politikens* redaktion bestilte; den daglige politiske satire, figuren Carlo Cartophellos (Møllers egen opfindelse), som dagligt filosoferer over livets gang i *At Tænke Sig*.

Grænseløs humor: Medborgerskab set gennem humor og satire

2. maj 2016 – 18. juni 2016

“Smilet er den korteste afstand mellem to mennesker”, sagde Victor Borge. Men humor og satire kan både samle og adskille mennesker. Er det, vi hver især finder sjovt eller provokerende, individuelt, kulturelt eller nationalt betinget? Med udgangspunkt i temaet *migration* præsenteredes et historisk, kronologisk forløb af danske satiretegninger fra efterkrigstiden til i dag.

Under udvælgelsen af tegningerne stod det klart, at emnerne i den offentlige debat inden for emnet migration ikke har forandret sig synderligt siden Anden Verdenskrig, men at måden, hvorpå danske satiretegnere har tegnet og fremstillet Danmarks forskellige nye tilflyttere, har ændret sig markant over tid.

Tegning af Mette Dreyer fra udstillingen “Grænseløs humor”

Interior fra udstillingen "Vi byggede et hus"

Det Nationale Fotomuseum

Vi byggede et hus

ved Julie Boserup og Søren Lose

Rotunden

30. april 2016 – 4. februar 2017

Vi byggede et hus er en udstilling om arkitektur, drømme og destruktion. Den præsenterer nye værker af to markante samtidskunstnere, der gennem et år har arbejdet med udvalgte fotografier i Det Kongelige Biblioteks billedsamling.

Kan man bygge et fotografi? I denne fotoudstilling gør billedkunstnerne Søren Lose (f. 1972) og Julie Boserup (f. 1976) en række forsøg. Med omfangsrige collager og installationer bygger de tredimensionelle versioner af historiske fotos af arkitektur. Gennem to år har Julie Boserup og Søren Lose researchet i Det

Kongelige Biblioteks billedarkiv, som rummer mere end 19 millioner historiske fotografier. Ud af gemmerne har de fisket fotografier af storladne kirkearkitektur og funktionalistiske vartegn, og i hænderne på de to billedkunstnere får arkivets glemte skatte nyt liv.

Udstillingen viser 20 nye værker, hvor de to kunstnere undersøger arkitekturens betydninger og hvordan arkitekturen bliver repræsenteret i fotografiet.

Kunstnerne har bearbejdet billederne ved at forstørre, klippe, folde, udbygge, tegne og sy nye versioner af de historiske fotografier, og hermed understreges både arkitekturens skiftende betydninger og arkitekturfotografiets virkemidler.

Udstillingen varer til februar 2017.

Foredragsrække:

Demokrati før og nu

I forårssemestret holdt H.O. Lange-prismodtageren, docent emer., dr.phil. Mogens Herman Hansen tre foredrag om demokratiets historie:

Demokratiets tradition

Dronningesalen, 8. februar 2016

Fra direkte til repræsentativt demokrati

Dronningesalen, 7. marts 2016

Demokrati som element i en blandet forfatning

Dronningesalen, 4. april 2016

Foredragsrække:

Faith, Feminism and Freedom

I anledning af konferencen "Women Deliver", som fandt sted i København i midten af maj, arrangerede biblioteket tre aftener *en suite* om feminismen i dag:

International Forfatterscene med Michael Kimmel (US)

Dronningesalen, 17. maj 2016

Why Women? Dokumentarfilm – og dokumentarfilm i kvindekampen

Dronningesalen, 18. maj 2016

Troens kvindelige pionerer

Dronningesalen, 19. maj 2016

To markante forkyndere mødtes: Den franske rabbiner Delphine Horvilleur og den danske imam Sherin Khankan.

International Forfatterscene

Caroline de Maigret (FR)

Dronningesalen, 5. februar 2016

Christopher Clark (AU)

Dronningesalen, 29. februar 2016

Mai Jia (CN)

Blixen-salen, 14. marts 2016

Daniel Cohn-Bendit (FR-DE)

Dronningesalen, 27. april 2016

De unge og de tunge

Morten Pape og Kim Leine

En samtale om inspiration og opvækst
Caféscenen, 28. januar 2016

Lone Kühlmann og Lise Nørgaard

"For fuldt tryk"

Dronningesalen, 10. marts 2016

Andre foredrag

Død over den hvide måge:

Klaus Rifbjerg og poppen

Forskningsbibliotekar i Musiksamlingen
Henrik Smith-Sivertsen holdt foredrag i
Rifbjerg-udstillingen.

Rotunden, 24. februar 2016

Ordscenen: Carsten Jensen.

Forfatteren fortalte om sin bog, *Den første sten*, som udkom i efteråret 2015.

Dronningesalen, 11. februar 2016

Shakespeare-fejring

I anledning af 400-året for Shakespeares død i april 1616 arrangerede biblioteket såvel en foredragsrække som en lille koncertrække.

Foredragsrække:

To Be or Not to Be

Hamlet

– verdens første moderne menneske
Med teaterdirektør for HamletScenen, Lars Romann Engel. Desuden medvirkede blokfløjtenist Bolette Roed og skuespiller Morten Burian. Dronningesalen, 26. januar 2016

Hamlet på dansk

Med Shakespeare-oversætter Niels Brunse. Desuden medvirkede pianist Rikke Sandberg og skuespiller Morten Burian. Dronningesalen, 29. marts 2016

Hamlet og moralen

Med leder af Dramatisk Bibliotek, Alette Scavenius. Desuden medvirkede pianist Rikke Sandberg, blokfløjtenist Bolette Roed og skuespiller Morten Burian. Dronningesalen, 18. april 2016

Koncertrække:

Shakespeare in Love!

Tre fyraftenskoncerter

Camerata Øresund

Dronningesalen, 4. februar 2016

Kroger Kwartetten med Mark Linn:

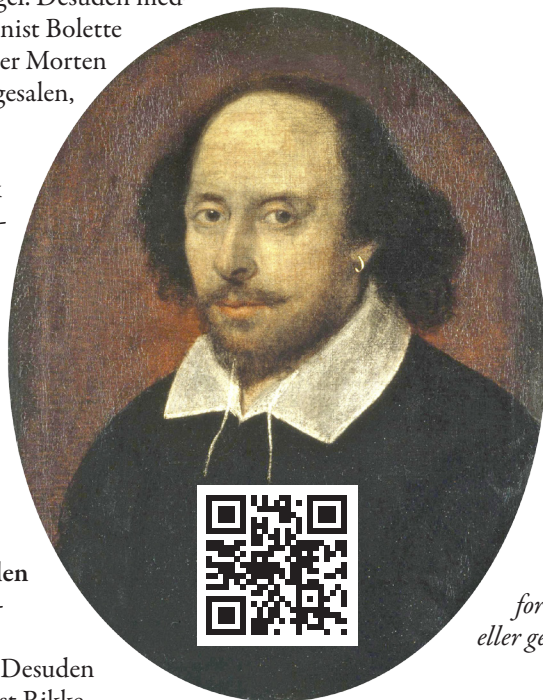
The Juliet Letters

Dronningesalen, 3. marts 2016

Athelas Sinfonietta:

Ariel, Miranda og Puk

Dronningesalen, 7. april 2016

Mediekanal
*De fleste af disse
foredrag kan genbøres
eller genses på bibliotekets
mediekanal:*

<www.kb.dk/da/mediekanal>

(scan Shakespeare!)

Konserter med

DiamantEnsemblet

Nytårskoncert – A Fairytale

DiamantEnsemblet, Louise Fribo, sopran,
James Price, konferencier
Dronningesalen, 8. januar 2016

Moderne Tider

DiamantEnsemblet, Marianna Shirinyan,
klaver, Jacob Schokking, iscenesættelse
Dronningesalen, 23. februar 2016

LIMELIGHT

DiamantEnsemblet, Max Artved, obo,
Charlotte Thaning, klaver
Dronningesalen, 15. marts 2016

Die Schöne Magelone

DiamantEnsemblet, Julian Prégardien,
tenor, Søren Sætter-Lassen, oplæsning
Dronningesalen, 26. april 2016

Vinterjazz

Frands Ribbjerg kvartet feat. Marie

Fisker, vokal

Dronningesalen, 6. februar 2016

Svend Asmussen 100 år – Mads Tolling

Kvartet feat. Sinne Eeg

Dronningesalen, 13. februar 2016

Andre koncerter

Njord Biennale: EKKO EKKO

Echoes

Dronningesalen, 1. februar 2016

Flygel-indvielse:

Marianna Shirinyan og Rikke Sandberg

To stjernepianister i Den Sorte Diamant

Dronningesalen, 10. februar 2016

Prisvinderne af Carl Nielsen Inter- nationale Kammermusikkonkurrence

Quator Arod & Carl Nielsen-kvintetten

Dronningesalen, 2. april 2016

DR VokalEnsemblet præsenterer:

Bang on a Can Allstars

Julia Wolfe: Anthracite Fields

Dronningesalen, 16. april 2016

Sfærernes musik –

minifestival om lyden af det ydre rum

Dronningesalen- cafe øieblikket · Den

Sorte Diamants atrium

30. april 2016

Pianister i Diamanten:

Elisabeth Leonskaja

Dronningesalen, 10. maj 2016